

Gondwana University, Gadchiroli.

Faculty Name : Humanities

Name P.G.: Marathi Literature

Two Years Regular Post Graduate Program

SEM - III

Major (Mandatory)	Credit	Elective	Credit	Research Project	Credit	Total Credit
१. वाङ्मयप्रकार : कथा	(4x3) 12	१. विशेष ग्रंथकार : संत तुकाराम	4	1	4	20
२. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास : (आरंभापासून १८१८ पर्यंत)		२. विशेष ग्रंथकार - अण्णा भाऊ साठे				
		३. विशेष ग्रंथकार - डॉ. यशवंत मनोहर				
		४. नवे वाङ्मयप्रवाह - मराठी विज्ञानसाहित्य				
३. वैदर्भीय साहित्यधारा						
		Note:- Student shall select any one from above group				

SEM - IV

Major (Mandatory)	Credit	Elective	Credit	Research Project	Credit	Total Credit
१. साहित्य समीक्षा	(4x3) 12	१. चळवळीचे साहित्य	4	1	4	20
२. अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (१८१९ ते २०२०)		२. ग्रामीण साहित्य				
		३. आदिवासी साहित्य				
		४. झाडीपट्टीचे साहित्य				
३. प्रसारमाध्यमे आणि भाषाव्यवहार						
		Note:- Student shall select any one from above group				

Satekumar

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली
पदव्युत्तर अभ्यासक्रम M. A. (NEP2020)
मानव्य विद्याशाखा
विषय - मराठी

Examination Scheme - SEMESTER III & IV

NEP 2020 Semester Pattern Scheme for Examination for M. A. in Marathi

M. A. Part - I Semester I & II Major (DSC) and Minor

Paper Code	Major (मुख्य विषय) Mandatory (अनिवार्य)	Sem.	Credits	Examination		Internal Assessment	Total Marks
				Marks	Marks	Marks	
S3MAMLC01	१. साहित्य समीक्षा	III	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
S3MAMLC02	२. अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (१८१९ ते २०२०)	III	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
S3MAMLC03	३. प्रसारमाध्यमे आणि भाषाव्यवहार	III	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
Elective (Any One) (वैकल्पिक)							
S3MAMLE01	१. विशेष ग्रंथकार : संत तुकाराम	III	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
S3MAMLE02	२. विशेष ग्रंथकार - अण्णा भाऊ साठे	III	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
S3MAMLE03	३. विशेष ग्रंथकार - डॉ. यशवंत मनोहर	III	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
S3MAMLE04	४. नवे वाङ्मयप्रवाह - मराठी विज्ञानसाहित्य	III	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
S3MAMLE05	५. लोकरंगभूमी	III	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
S3MAMLC04	६. संशोधन प्रकल्प (Research Project) Mandatory (अनिवार्य)	III	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
Total			20	400	100	500	

Satekar

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली
पदव्युत्तर अभ्यासक्रम M. A. (NEP2020)
मानव्य विद्याशाखा
विषय - मराठी

Examination Scheme - SEMESTER III & IV

NEP 2020 Semester Pattern Scheme for Examination for M. A. in Marathi

M. A. Part - I Semester I & II Major (DSC) and Minor

Paper Code	Major (मुख्य विषय) Mandatory (अनिवार्य)	Sem.	Credits	Examination		Internal Assessment	Total Marks
				Marks	Marks	Marks	
S4MAMLC01	१. साहित्य समीक्षा	IV	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
S4MAMLC02	२. अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (१८१९ ते २०२०)	IV	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
S4MAMLC03	३. प्रसारमाध्यमे आणि भाषाव्यवहार	IV	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
Elective (Any One) (वैकल्पिक)							
S4MAMLE01	१. चळवळीचे साहित्य	IV	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
S4MAMLE02	२. ग्रामीण साहित्य	IV	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
S4MAMLE03	३. आदिवासी साहित्य	IV	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
S4MAMLE04	४. झाडीपट्टीचे साहित्य	IV	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
S4MAMLE05	५. वाङ्मयीन नियतकालिके	IV	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
S4MAMLC04	६. संशोधन प्रकल्प (Research Project) Mandatory (अनिवार्य)	IV	04	Full Marks	80	20	100
				Min. Passing Marks	32	08	40
Total			20	400	100	500	

शैक्षणिक सत्र : २०२३-२०२४ पासून पुढे

एम. ए. भाग - २ सत्र - तिसरे

Core Paper - 1 आवश्यक अभ्यासपत्रिका - १

Paper Code : S3MAMLC01 - वाङ्मयप्रकार : कथा

उद्दिष्टे :

१. कथा या साहित्यप्रकाराचा अभ्यास करणे
२. कथा प्रकारांचा अभ्यास करणे.
३. कथेच्या रचनाबंधाचा अभ्यास करणे.
४. कथा प्रकारचे महत्त्व समजून घेणे.
५. मराठीतील विविध कथाप्रकारांचा अभ्यास करणे.

घटक	अभ्यास घटक	तासिका	श्रेयांक
०१	कथा : संकल्पना, स्वरूप, उगम, विकास आणि वैशिष्ट्ये कथेचे रचनाप्रकार : लघुकथा व दीर्घकथा कथेचे प्रकार : स्फूटकथा, बोधकथा, रूपककथा, प्राक्कथा, मिथक इत्यादी	१५	०१
०२	अभ्यासग्रंथ - अ) काळी आई - व्यंकटेश माडगुळकर ब) सांजशकून - जी. ए. कुलकर्णी	१५	०१
०३	अभ्यासग्रंथ - अ) आलोक - आसाराम लोमटे ब) मरणकळा - भास्कर चंदनशीव	१५	०१
०४	अभ्यासग्रंथ - अ) चौथी भिंत - उर्मिला पवार ब) अफवा खरी ठरावी म्हणून - प्रज्ञा दया पवार	१५	०१

संदर्भग्रंथ -

१. मराठी कथा : स्वरूप आणि आस्वाद - द. भि. कुळकर्णी
२. वाङ्मयातील वादस्थळे - वा. ल. कुळकर्णी
३. साहित्य : स्वरूप आणि समीक्षा - वा. ल. कुळकर्णी
४. साहित्य शोध आणि बोध - वा. ल. कुळकर्णी
५. प्रदक्षिणा : खंड - १ व २ - संपा. अनिरुद्ध कुलकर्णी
६. दलित साहित्य : वेदना आणि विद्रोह - डॉ. भालचंद्र फडके
७. दलित साहित्य : एक अभ्यास - अर्जुन डांगळे
८. ग्रामीण कथा : स्वरूप आणि विकास - वासुदेव मुलाटे
९. लघुकथा लेखन : मंत्र आणि तंत्र - ना. सी. फडके
१०. ग्रामीण साहित्य : स्वरूप आणि समस्या - आनंद यादव
११. तिसऱ्या पिढीची ग्रामीण कथा - आनंद यादव
१२. मराठी कथा : उगम आणि विकास - इंदुमती शेवडे

एम. ए. भाग - २ सत्र तिसरे

Core Paper - 2 आवश्यक अध्यासपत्रिका - २

Paper Code : S3MAMLC02 - प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास : (आरंभापासून १८१८ पर्यंत)

उद्दिष्टे :

१. वाङ्मयेतिहासाची संकल्पना समजून घेणे.
२. प्राचीन व मध्ययुगीन साहित्याच्या प्रेरणेचा अभ्यास करणे.
३. प्राचीन व मध्ययुगीन मराठी साहित्यातील विविध संप्रदायांचा अभ्यास करणे.
४. प्राचीन काळातील इतर धर्मिय साहित्याचा अभ्यास करणे.
५. प्राचीन विविध वाङ्मय प्रकारांना अभ्यास करणे.

घटक	अध्यास घटक	तामिका	श्रेयांक
०१	वाङ्मयेतिहास : संकल्पना , स्वरूप आणि विविध पद्धती प्राचीन व मध्ययुगीन मराठी साहित्य : प्रेरणा व स्वरूप प्राचीन व मध्ययुगीन मराठी साहित्याचा सांस्कृतिक, सामाजिक, राजकीय व धार्मिक पार्श्वभूमीचा साहित्यावरील परिणाम	१५	०१
०२	प्राचीन व मध्ययुगीन मराठी साहित्यातील विविध संप्रदाय : नाथ संप्रदाय वारकरी संप्रदाय महानुभाव संप्रदाय दत्त संप्रदाय समर्थ संप्रदाय	१५	०१
०३	प्राचीन इतर धर्मीय साहित्य : प्राचीन व मध्ययुगीन मुस्लिम साहित्य ख्रिस्ती साहित्य जैन साहित्य पेशवाईची अखेर	१५	०१
०४	पंडिती साहित्य, बखर वाङ्मय, शाहिरी वाङ्मय - अ) लावणी ब) पोवाडा क) प्राचीन कालखंडाचे समालोचन	१५	०१

संदर्भग्रंथ -

१. महाराष्ट्रातील पाच संप्रदाय - पं. रा. मोकाशी
२. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - ल. रा. नसिराबादकर
३. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा विवेचक इतिहास - प्र. न. जोशी
४. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचे स्वरूप - ह. श्री. शेणोलीकर

Satishkar

५. संत साहज्याची सामाजिक फलश्रुती — गं. वा. सरदार
६. आनंदाने होह — रा. ग. जाधव
७. पाच भक्तिप्रपादाय — र. ग. गोमावी
८. संत, संत व संत — श्री. म. माडे
९. तुकाराम — धारवाड वेगडे
१०. तुकाराम तुकाराम — किशोर भावरा
११. समस्त तुकाराम दर्शन — किशोर भावरा
१२. तुका तुकाराम — शिरीष तुळशीलाल गिरी
१३. तुकाराम स्वकित्तव आणि कवित्तव — किशोर भावरा, मनोज नायडे
१४. संतकाची तुकाराम — विमलकुमार फडके
१५. तुकाराम दर्शन — गं. वा. सरदार
१६. महासाष्ट्रीय संत मंडळाने ऐतिहासिक कार्य — वा. र. मुंढनकर
१७. सुगप्रवर्तक संत : तुकाराम आणि रामदास — रंगा. शरयू नायकाडे, गजेन्द्र वाडगे, कोमल दासरे
१८. तुकाराम आणि रामदास — राम बोडे
१९. मराठी कविता : जुनी आणि नवी — वा. ल. कुळकर्णी
२०. ओवी ते लावणी — श्री. रं. कुळकर्णी
२१. एकनाथ दर्शन — गं. वा. सरदार
२२. मध्ययुगीन मराठी साहित्य: एक पुनर्विचार — श्री. रं. कुळकर्णी
२३. मराठी आख्यान कविता — गं. व. प्रमोपाध्ये
२४. प्राचीन मराठी जैन साहित्य — सुभाषचंद्र अक्कोडे
२५. मराठी वीरशैव साहित्य — सुभाकर मोगलेवार
२६. नागेश संप्रदाय — यु. म. पटाण

एम. ए. भाग — २ सत्र तिसरे

Core Paper - 3 आवश्यक अभ्यासपत्रिका — ३

Paper Code: S3MAMLC03 — वैदर्भीय साहित्यधारा

उद्दिष्टे :

१. 'लोकरंगभूमी ही संकल्पना समजून घेणे.
२. मराठी लोकरंगभूमीचे स्वरूप अभ्यासणे
३. लोकरंगभूमीचा नाट्याशी असलेला अनुबंध समजून घेणे
४. लोकरंगभूमीचे महत्त्व समजणे.

घटक	अभ्यास घटक	तारिका	श्रेयांक
०१	वैदर्भीय साहित्य — संकल्पना, स्वरूप, उगम, विकास आणि वैशिष्ट्ये वैदर्भीय साहित्याची सामाजिक, सांस्कृतिक व राजकीय परिस्थिती	१५	०१
०२	अभ्यासग्रंथ — अ) सुरेश भट यांची निवडक कविता (कवितासंग्रह) संपा. शिरीष पै ब) बाकी सर्व ठीक आहे (कवितासंग्रह) लोकनाथ यशवंत	१५	०१
०३	अभ्यासग्रंथ — अ) उठावण (कथासंग्रह) सदानंद देशमुख ब) अक्षरांची पहाट (कथासंग्रह) प्रकाश खरात	१५	०१
०४	अभ्यासग्रंथ — अ) बुढाई (कादंबरी) — प्रतिमा इंगोले ब) माझी काटेमुंडरीची शाळा (कादंबरी) — गो. ना. मुनघाटे	१५	०१

संदर्भग्रंथ —

१. वैदर्भीय काव्यधारा — डॉ. राजेंद्र वाटाणे
२. वैदर्भीय ग्रामीण कथात्मक साहित्य : रूप आणि स्वरूप — डॉ. सौ. वर्षा चिखले
३. दलित साहित्याचे वैचारिक अधिष्ठान — विद्याधर बन्सोड
४. आंबेडकरी वाङ्मय विचार — विद्याधर बन्सोड
५. साहित्य रंग — प्रा. सौ. चारुता गोखले
६. सूर्यसत्य — विद्याधर बन्सोड
७. साहित्य संचार — डॉ. राजेंद्र गणेश डोळके
८. मुशाफिरी — आशा सावदेकर
९. कविता विदर्भाची — आशा सावदेकर
१०. आजचे मराठी साहित्य — आशा सावदेकर
११. सामाजिक अस्तित्वाचा संघर्ष — संपा. डॉ. बादलशाहा डोमाजी चव्हाण
१२. 'बुढाई' : एक अभ्यास — डॉ. माधव कांडणगिरे
१३. मराठी दलित कादंबरीची अभिनव वाटचाल — डॉ. सुशीला ढगे

Satekwar

एम. ए. भाग - २ सत्र तिसरे

Elective Paper - 1 ऐच्छिक अभ्यासपत्रिका - १

Paper Code: S3MAMLE01 - विशेष प्रश्नकार : संत तुकाराम

उद्दिष्टे :

१. संत तुकाराम कालीन परिस्थितीचा अभ्यास करणे.
२. संत तुकाराम अभांगाचा अभ्यास करणे.
३. संत तुकाराम प्रासंगिकतेचा अभ्यास करणे.
४. संत तुकाराम आणि छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या संबंधाचा अभ्यासणे.

अभ्यासग्रंथ: संत तुकाराम महाराजांची अर्भंग गाथा: (महाराष्ट्र शासन प्रत)

घटक	अभ्यास घटक	तासिका	श्रेयांक
०१	संत तुकाराम कालीन परिस्थिती - सामाजिक, धार्मिक, सांस्कृतिक व राजकीय	१५	०१
०२	संत तुकारामांचे अर्भंग - संतपर अर्भंग, कीर्तनपर अर्भंग, नामपर अर्भंग, अद्वैतपर अर्भंग,	१५	०१
०३	प्रासंगिक अर्भंग, एकविध अर्भंग, भेटीचे अर्भंग, देवाशी सलगीचे अर्भंग,	१५	०१
०४	शिवाजी महाराजांना केलेला उपदेश, अंधश्रद्धा विषयक अर्भंग, संत तुकाराम महाराजांचे सामाजिक अर्भंग	१५	०१

संदर्भग्रंथ -

१. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचे स्वरूप - ह. श्री. शेणोलीकर
२. संत वाङ्मयाची सामाजिक फलश्रुती - गं. बा. सरदार
३. आनंदाचे डोह - रा. ग. जाधव
४. पाच भक्तिसंप्रदाय - र. रा. गोसावी
५. संत, पंत व तंत - श्री. म. माटे
६. तुकाराम - भालचंद्र नेमाडे
७. युगपुरुष तुकाराम - किशोर सानप
८. समग्र तुकाराम दर्शन - किशोर सानप
९. पुन्हा तुकाराम - दिलीप पुरूषोत्तम चित्रे
१०. तुकाराम व्यक्तित्व आणि कवित्व - किशोर सानप, मनोज तायडे
११. संतकवी तुकाराम - निर्मलकुमार फडकुले
१२. तुकाराम दर्शन - गं. बा. सरदार
१३. महाराष्ट्रीय संत मंडळाचे ऐतिहासिक कार्य - बा. र. सुंठनकर
१४. युगप्रवर्तक संत: तुकाराम आणि रामदास - संपा. शरयु तायवाडे, राजेन्द्र वाटाणे, कोमल ठाकरे
१५. तुकाराम आणि रामदास - राम घोडे
१६. क्रांतीदर्शी तुकाराम - डॉ. संतोष देठे
१७. संत तुकाराम : अंधश्रद्धा विचार आणि चिंतन - डॉ. संतोष देठे
१८. तुकोबाच्या अर्भंगातील बुद्धीप्रामाण्यवाद - डॉ. संतोष देठे
१९. तुकाराम दर्शन - डॉ. सदानंद मोरे

Satelewar

एम. ए. भाग - २ सत्र तिसरे

Elective Paper - 2 ऐच्छिक अभ्यासपत्रिका - २

Paper Code: S3MAMLE02 - विशेष प्रश्नकार - अण्णा भाऊ साठे

उद्दिष्टे :

१. अण्णा भाऊ साठे यांच्या चरित्राचा अभ्यास करणे.
२. अण्णा भाऊ साठे वजलीन परिस्थितीचा अभ्यास करणे.
३. अण्णा भाऊ साठे यांच्या कथांचा अभ्यास करणे.
४. अण्णा भाऊ साठे यांच्या कादंबऱ्यांचा अभ्यास करणे.
५. अण्णा भाऊ साठे यांच्या लोकनाट्यांचा अभ्यास करणे.

अभ्यास घटक

घटक		तासिका	श्रेयांक
०१	अण्णा भाऊ साठे - चरित्र आणि व्यक्तिमत्त्व सामाजिक, सांस्कृतिक, राजकीय पार्श्वभूमी साहित्याचा आढावा.	१५	०१
०२	अभ्यासग्रंथ - अ) कृष्णाकाठच्या कथा (कथासंग्रह) ब) खुळवाडी (कथासंग्रह)	१५	०१
०३	अभ्यासग्रंथ - अ) चित्रा (कादंबरी) ब) फकिरा (कादंबरी)	१५	०१
०४	अभ्यासग्रंथ - अ) अकलेची गोष्ट (लोकनाट्य) ब) देशभक्त घोटाळे (लोकनाट्य)	१५	०१

संदर्भग्रंथ -

१. अण्णाभाऊ साठे : जीवन आणि साहित्य - नानासाहेब कठाळे
२. अण्णाभाऊ साठे चरित्र - बाबुराव गुरव
३. अण्णाभाऊ साठे आणि अमरशेख : एक आकलन - बाबुराव अंभोरे
४. सामाजिक जाणिवेचा साहित्यिक : अण्णाभाऊ साठे - नानासाहेब कठाळे
५. लोकशाहीर अण्णा भाऊ साठे - डॉ. भगवान कौठेकर
६. वेदनेचा हुंकार : अण्णाभाऊ साठे - नानासाहेब कठाळे
७. अण्णा भाऊ साठे निवडक वाङ्मय - महाराष्ट्र साहित्य आणि संस्कृती मंडळ
८. माझा भाऊ अण्णा भाऊ - शंकर साठे
९. अण्णाभाऊ साठे ह्यांची समग्र शाहीरी - संकलन दिगांबर घटेवार
१०. अण्णा भाऊ साठे साहित्य समीक्षा - संपा. प्रा. रणधीर शिंदे
११. लोकशाहीर साहित्यसम्राट अण्णा भाऊ साठे - कपिल मिडिया प्रकाशन ३० ऑगस्ट २०१०
१२. अण्णा भाऊ साठे जीवन दर्शन - चंद्रकांत वानखेडे
१३. आंबेडकरी वाङ्मय विचार - विद्याधर बन्सोड

Satlewar

एम. ए. भाग - २ सत्र तिसरे

Elective Paper - 3 ऐच्छिक अभ्यासपत्रिका - ३

Paper Code: S3MAMLE03 - विशेष प्रश्नकार - डॉ. यशवंत मनोहर

उद्दिष्टे :

१. यशवंत मनोहर यांच्या साहित्याचा अभ्यास करणे.
२. यशवंत मनोहर यांच्या कादंबरी वाङ्मयाचा अभ्यास करणे.
३. यशवंत मनोहर यांच्या व्यक्तिमत्त्वाचा अभ्यास करणे.
४. यशवंत मनोहर यांच्या वैचारिकतेचा अभ्यास करणे.

घटक	अभ्यास घटक	तासिका	श्रेयांक
०१	यशवंत मनोहर - संकल्पना व स्वरूप लेखकाचे व्यक्तिमत्त्व व साहित्यनिर्मिती : परस्परसंबंध साठोत्तरी कालखंडातील महाराष्ट्रातील सामाजिक, सांस्कृतिक व राजकीय पाश्वभूमी डॉ. यशवंत मनोहर यांचे जीवनचरित्र व व्यक्तिमत्त्वाची जडणमडण	१५	०१
०२	अभ्यासग्रंथ - अ) जीवनयान (कवितासंग्रह) ब) शिवराय आणि भीमराय (कवितासंग्रह)	१५	०१
०३	अभ्यासग्रंथ - अ) रमाई (कादंबरी) ब) मी यशोधरा (कादंबरी)	१५	०१
०४	अभ्यासग्रंथ - अ) परिवर्तनाचे पडघम (वैचारिक) ब) मूल्यमंथन (वैचारिक)	१५	०१

संदर्भग्रंथ -

१. दलित कविता व दलित कवितेचे सौंदर्यशास्त्र - म. सु. पाटील
२. दलित कविता : नवे प्रवाह - महेंद्र भवरे
३. डॉ. यशवंत मनोहर : एक प्रज्ञाशील प्रतिभा - संपा. डॉ. अरूणा देशमुख
४. दलित साहित्य : वेदना आणि विद्रोह - भालचंद्र फडके
५. निळी पहाट - रा. ग. जाधव
६. आंबेडकरवादी मराठी साहित्य - यशवंत मनोहर
७. दलित कादंबरी - नंदा मेश्राम
८. दलित कादंबरीची अभिनव वाटचाल - सुशीला ढगे
९. उत्थानगुंफा : आकलनाचे आलेख - संपा. डॉ. अरूणा देशमुख
१०. वैचारिक निबंधकार डॉ. यशवंत मनोहर - डॉ. शैलेंद्र लेंडे
११. डॉ. यशवंत मनोहर : नव निर्मानाची कार्यशाळा - डॉ. सुधीर भगत
१२. बदलते विश्व आणि साहित्यापुढील आव्हाने - संपा. डॉ. प्रकाश राठोड
१३. आंबेडकरी वाङ्मय विचार - विद्याधर बन्सोड
१४. बाबासाहेब समजून घेताना - विद्याधर बन्सोड

Satekwar

एम. ए. भाग - २ सात दिवसे

Elective Paper - 4 ऐच्छिक अभ्यासपत्रिका - ४

Paper Code : S3MAMLE04 - नवे वाङ्मयप्रवाह - मराठी विज्ञानसाहित्य

उद्दिष्टे :

१. विज्ञानसाहित्याचा अभ्यास करणे.
२. विज्ञान साहित्याची परीभाषा समजून घेणे.
३. जागतिक विज्ञानसाहित्य आणि मराठी विज्ञानसाहित्य आंतरसंबंध समजून घेणे.
४. विज्ञानसाहित्याची विविधता समजून घेणे.
५. वैज्ञानिक कथा-कादंबऱ्यांचा अभ्यास करणे.

घटक	अभ्यास घटक	तामिका	श्रेयांक
०१	विज्ञानसाहित्य : संकल्पना , स्वरूप, उगम, विकास व वैशिष्ट्ये विज्ञानसाहित्य आणि ललित साहित्य यातील साम्यभेद विज्ञानसाहित्याची परीभाषा आणि लालित्य विज्ञानसाहित्य : कलाकृतीचे रचनातंत्र मराठी विज्ञानसाहित्यातील कथा व कादंबरीचे स्वरूप स्वातंत्र्योत्तर वैज्ञानिक प्रगती आणि मराठी साहित्य	१५	०१
०२	मराठी विज्ञानसाहित्याच्या प्रेरणा विज्ञान, वैज्ञानिक दृष्टिकोन आणि विज्ञानसाहित्य जागतिक विज्ञानसाहित्य आणि मराठी विज्ञान साहित्य : आंतरसंबंध विज्ञानयुग, संगणकयुग आणि साहित्य मराठी विज्ञानसाहित्यातील विषयाची विविधता विज्ञानसाहित्य : समाजधारणेवरील परिणाम	१५	०१
०३	अभ्यासग्रंथ - अ) अभयारण्य (कादंबरी) - जयंत नारळीकर ब) ब्रेनवेव्हज (कादंबरी) - माधुरी शानभाग	१५	०१
०४	अभ्यासग्रंथ - अ) डिंबक (कथासंग्रह) - संजय ढोले ब) आकाशभाकिते (कथासंग्रह) - सुबोध जावडेकर	१५	०१

संदर्भग्रंथ -

१. मराठी विज्ञान साहित्याचा इतिहास - जयंत श्रीधर एरंडे
२. मराठी विज्ञान साहित्य - संपा. प्रा. म. सु. पगारे
३. विज्ञान साहित्य आणि संकल्पना - निरंजन घाटे
४. मराठी साहित्यातील नवे प्रवाह - संपा. शरणकुमार लिंबाळे
५. मराठी विश्वकोश खंड - १६ - महाराष्ट्र राज्य संस्कृती मंडळ

Satish

६. विज्ञानाचा समाजधारणेवरील परिणाम — बर्टॉल रसेल (अनुवाद — कमलाकर दिक्षित)
७. ललित — एप्रिल २००७, डिसे. २००६, १९८८
८. आमची श्रीवाणी — जुन १९९३, ऑक्टो. २००४, जाने. २००५
९. दैनिक लोकसत्ता — दिनांक २९ एप्रिल २००७
१०. महाराष्ट्र साहित्यपत्रिका ऑक्टो.—नोव्हें.—डिसे. २००६
११. मराठी विज्ञान साहित्य : संशोधन आणि समीक्षा — फुला बागुल
१२. विज्ञान साहित्य विश्व — निरंजन घाटे
१३. मराठी विज्ञान साहित्य शोध आणि बोध — संपा. सुदर्शन दिवसे प्रतिष्ठान : विज्ञान साहित्य विशेषांक एप्रिल २००५.

एम. ए. भाग - २ सत्र तिसरे

Elective Paper - 5 ऐच्छिक अभ्यासपत्रिका - ५

Paper Code: S3MAMLE05 - लोकरंगभूमी

उद्दिष्टे :

१. 'लोकरंगभूमी' ही संकल्पना समजून घेणे.
२. मराठी लोकरंगभूमीचे स्वरूप अभ्यासणे.
३. लोकरंगभूमीचा नाट्याशी असलेला अनुबंध समजून घेणे.
४. लोकरंगभूमीचे महत्त्व समजणे.

घटक	अभ्यास घटक	तासिका	श्रेयांक
०१	लोकरंगभूमीची संकल्पना लोकरंगभूमीचे स्वरूप लोकरंगभूमीचा उगम	१५	०१
०२	विधिनाट्याचे स्वरूप : जागर, गोंधळ इ. लोककलांचे पारंपारिक रंजनप्रकार : कीर्तन, दंडार, दशावतार इ. अन्य लोककला प्रकार : पोतराज, वासुदेव, पांगुळ इ.	१५	०१
०३	तमाशा : गण, गवळण, बतावणी, सवालजबाब, वगनाट्य, जलसा इ.	१५	०१
०४	लोकरंगभूमीवरील महत्त्वाचे लेखक : शाहीर पट्टेबापूराव, शाहीर अमरशेख, शाहीर अण्णा भाऊ साठे, भीमराव कर्डक, भास्करराव जाधव इ.	१५	०१

संदर्भग्रंथ -

१. लोककलांची लोकसाहित्यास देणगी - वसंत गंगावणे
२. मराठी लोकसंस्कृतीचे उपासक - रा. चिं. ढेरे
३. लोकसाहित्य - कला आणि संस्कृती - तुकाराम रोंगटे
४. लोकसंचित - तारा भवाळकर
५. लोकसाहित्य : शब्द आणि प्रयोग - साहेब खंदारे
६. जागरण - एक कलाप्रकार - प्रकाश खांगडे
७. लोकसाहित्य : भाषा आणि संस्कृती - सरोजिनी बाबर
८. लोकनागर रंगभूमी - तारा भवाळकर
९. लोकसाहित्यातील स्त्रीप्रतिमा - तारा भवाळकर
१०. लोकसाहित्याचे अंतःप्रवाह - प्रभाकर मांडे
११. लोकसाहित्यमीमांसा - भाग १ आणि २ - विश्वनाथ शिंदे
१२. लोकसाहित्याचे अंतःप्रवाह - शरद व्यवहारे
१३. लोकसाहित्य-संशोधन आणि समीक्षा - विश्वनाथ शिंदे

एम. ए. भाग — २ सत्र चौथे

Core Paper - 1 आवश्यक अभ्यासपत्रिका — १

Paper Code: S4MAMLC01 — साहित्य समीक्षा

उद्दिष्टे :

१. समीक्षेची संकल्पना आणि स्वरूप समजून घेणे.
२. वाङ्मय अभ्यासाच्या विविध पद्धती समजून घेणे.
३. साहित्यसंस्कृती व्यवहारातील समीक्षाविचाराचे स्थान स्पष्ट करणे.
४. मराठी समीक्षेची वाटचाल समजून घेणे.
५. वाङ्मय आकलनाच्या कक्षा वाढविणे.

घटक	अभ्यास घटक	तासिका	श्रेयांक
०१	समीक्षा : संकल्पना व स्वरूप (वाचन, विश्लेषण, अर्थनिर्णयन आणि मूल्यमापन) समीक्षा आणि समीक्षक, आदर्श समीक्षकाचे गुण — रसिकता, प्रज्ञा, तुलनात्मकता, चिकित्सकता, मूल्यविवेक, विश्लेषकता, व्युत्पन्नता, भाषिक तयारी इत्यादी	१५	०१
०२	विविध समीक्षा दृष्टिकोन — समाजशास्त्रीय, मानसशास्त्रीय, ऐतिहासिक, आदिबंधात्मक, मार्क्सवादी, आस्वादक, रूपवादी, आधुनिक साहित्य प्रवाहाची समीक्षा (आदिवासी, स्त्रीवादी, पर्यावरणवादी इत्यादी)	१५	०१
०३	वाङ्मयीन वाद — अभिजातवाद, स्वच्छंदतावाद, वास्तववाद, अस्मितावाद, कलावाद, जीवनवाद, गांधीवाद, आंबेडकरवाद, देशीवाद	१५	०१
०४	मराठी समीक्षेची वाटचाल— का. बा. मराठे, वि. का. राजवाडे, श्री. के. क्षीरसागर, कुसुमावती देशपांडे, वा. ल. कुलकर्णी, माधव आचवल, रा. भा. पाटणकर, अशोक केळकर, रा. ग. जाधव, गंगाधर पानतावणे, गंगाधर पाटील, दिगंबर पाध्ये, म. सु. पाटील, सुधीर रसाळ, भालचंद्र नेमाडे, मिलिंद मालशे, नागनाथ कोतापल्ले, हस्चिंद्र थोरात, यशवंत मनोहर इ.	१५	०१

संदर्भग्रंथ —

१. साहित्यनिर्मिती आणि समीक्षा — वा. ल. कुलकर्णी
२. टीकाविवेक — श्री. के. क्षीरसागर
३. परंपरा आणि नवता — गो. वि. करंदीकर
४. नवसमीक्षा काही विचार प्रवाह — गो. म. कुलकर्णी
५. भारतीय साहित्यशास्त्र — ग. त्र्यं. देशपांडे
६. सौंदर्यशास्त्र व समीक्षा — डॉ. रा. भा. पाटणकर
७. मर्देंकरांची सौंदर्यमीमांसा — प्रभाकर पाध्ये
८. वाङ्मयीन वाद — म. सा. परिपद प्रकाशन
९. साहित्यवेध — के. रं. शिरवाडकर
१०. नवसमीक्षा : काही विचारप्रवाह — संपा. गो. म. कुलकर्णी
११. मराठी समीक्षेची वाटचाल — गो. म. कुलकर्णी
१२. मागोवा — नरहर कुरूंदकर

१३. कविता आणि समीक्षा — डॉ. सुधीर रसाळ
१४. आदिबंधात्मक समीक्षा — डॉ. म. सु. पाटील
१५. मानसशास्त्रीय समीक्षा — डॉ. अ. वा. कुलकर्णी
१६. साहित्याचे संदर्भ — हरिश्चंद्र शोरात
१७. मूल्यभानाची सामग्री — हरिश्चंद्र शोरात
१८. शैलीमीमांसा — दिलीप भोंगडे
१९. टीकास्वंचर — भालचंद्र नेमाडे
२०. सौंदर्यमीमांसा — रा. भा. पाटणकर
२१. समीक्षेची नवी रूपे — गंगाधर पाटील
२२. समीक्षा मीमांसा — गंगाधर पाटील

एम. ए. भाग - २ सत्र चौथे

Core Paper - 2 अवश्यक अभ्यासपत्रिका - २

Paper Code : S4MAMLC02 - अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (१८१९ ते २०२०)

उद्दिष्टे :

१. अर्वाचीन वाङ्मयेतिहासाची संकल्पना समजून घेणे.
२. इंग्रजी काळखंडातील साहित्याचा अभ्यास करणे.
३. अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा आरंभकाळातील साहित्याचा अभ्यास करणे.
४. अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा उत्तरार्ध समजून घेणे.
५. महायुद्धोत्तर काळखंडातील साहित्याचा अभ्यास करणे.

घटक	अभ्यास घटक	तामिका	श्रेयांक
०१	अर्वाचीन : संकल्पना व स्वरूप अर्वाचीन वाङ्मयेतिहास लेखन : संकल्पना व स्वरूप मराठी वाङ्मयाचा अव्वल इंग्रजी काळखंड (१८१८ ते १८८५) - वाङ्मयीन स्थिती अव्वल इंग्रजी काळातील अनुवादित वाङ्मय	१५	०१
०२	अव्वल इंग्रजी काळातील राजकीय, सामाजिक, सांस्कृतिक परिस्थिती व प्रयोगन प्रक्रियेना समकालीन वाङ्मयविश्वाशी असणारा आंतरसंबंध अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा आरंभकाळ (१८८५ ते १९२०) : काळखंडातील निबंध, कविता, कथा, कादंबरी, नाटक, चरित्र-आत्मचरित्र, प्रवासवर्णन विनोदी साहित्य इत्यादी वाङ्मयप्रकारांचा इतिहास	१५	०१
०३	अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा उत्तरार्ध (१९२० ते १९४५) : काळखंडातील निबंध, कविता, कथा, कादंबरी, नाटक, चरित्र-आत्मचरित्र, प्रवासवर्णन विनोदी साहित्य इत्यादी वाङ्मयप्रकारांचा इतिहास	१५	०१
०४	महायुद्धोत्तर मराठी साहित्य (१९४५ ते २०००) : महायुद्धोत्तर राजकीय, सामाजिक, सांस्कृतिक परिस्थिती व समकालीन वाङ्मयविश्वाशी असणारा आंतरसंबंध एकविसाव्या शतकातील मराठी साहित्य (२००१ ते २०२०) : राजकीय, सामाजिक, सांस्कृतिक परिस्थिती व समकालीन वाङ्मयविश्वाशी असणारा आंतरसंबंध (कविता, कथा, कादंबरी, नाटक, चरित्र-आत्मचरित्र, प्रवासवर्णन विनोदी साहित्य इत्यादी वाङ्मयप्रकारांचा इतिहास)	१५	०१

संदर्भग्रंथ -

१. अर्वाचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड १,२ - अ. ना. देशपांडे
२. आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड ४,५,६: महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
३. प्रदक्षिणा खंड १, २ - संपा. अनिरुद्ध कुलकर्णी
४. मराठी वाङ्मयाचा विवेचक इतिहास - प्र. न. जोशी
५. मराठी कविता स्वरूप आणि विवेचन - निशिकांत ठाकर
६. अर्वाचीन मराठी काव्यदर्शन - अक्षयकुमार काळे
७. मराठी वाङ्मयाचा अभिनव इतिहास - संपा. गं. ना. जोगळेकर
८. स्वातंत्र्योत्तर मराठी कविता - संपा. सुपमा करोगल
९. वाङ्मयेतिहासाची संकल्पना - संपा. द. दी. पुंडे
१०. अर्वाचीन मराठी वाङ्मय सेवक: भाग १ ते ७ - संपा. गं. दे. खानोलकर

११. अर्वाचीन मराठी साहित्याची सांस्कृतिक पार्श्वभूमी — सदा कन्हाडे
१२. मराठी साहित्य इतिहास आणि संस्कृती — वसंत आबाजी डहाके
१३. मराठी वृत्तपत्रांचा इतिहास — ग. के. लेले
१४. मराठी कादंबरी पहिले शतक — कुसुमावती देशपांडे
१५. मराठी कथा उदगम आणि विकास — इंदूमती शेवडे
१६. मराठी नाटक आणि रंगभूमी पहिले शतक: (१८४३ ते १९४३) — वि. भा. देशपांडे
१७. समीक्षेतील नव्या संकल्पना — संपा. मनोहर जाधव
१८. नवसमीक्षा: काही विचारप्रवाह — संपा. गो. म. कुलकर्णी

उद्दिष्टे :

१. प्रसारमाध्यमांसाठी होणाऱ्या लेखनस्वरूपाचे आकलन विद्यार्थ्यांना करून देणे.
२. प्रसारमाध्यमांच्या स्वरूपाचा अभ्यास करणे.
३. विद्यार्थ्यांमध्ये प्रसारमाध्यमांसाठी लेखन करण्याची क्षमता विकसित करणे.
४. विद्यार्थ्यांमध्ये प्रसारमाध्यमांच्या कार्याविषयी जिज्ञासा निर्माण करणे.

घटक	अभ्यास घटक	तासिका	श्रेयांक
०१	प्रसारमाध्यमांची रचना आणि स्वरूप : पारंपारिक आणि आधुनिक माध्यमे (ई-माध्यमासहोत)	१५	०१
०२	प्रसारमाध्यमे : मुद्रित, श्राव्य, दृकश्राव्य, ई-माध्यम (स्थूल परिचय आणि मुद्रित माध्यमांसाठी लेखनसराव) या माध्यमांमधून आविष्कारासारठी भाषिक कौशल्याचे विकसन (लेखन, सादरीकरण, वाचिक संस्कार, तांत्रिक अंगांचा परिचय) मुद्रित माध्यमे : बातमी, विविधप्रकारचे लेख, मुलाखती, जाहिराती, संपादन,	१५	०१
०३	श्राव्य माध्यमे : उद्घोषणा, निवेदन, बातमी, मुलाखती, जाहिराती, सूत्रसंचालन दृकश्राव्य माध्यमे : निवेदन, बातमी मुलाखती, जाहिराती, सूत्रसंचालन ई-माध्यमे : अनुदिनी (ब्लॉग), संकेतस्थळे, समाजमाध्यमे, ई-नियतकालिके वरील सर्व माध्यमांची वैशिष्ट्ये, परस्परपूरकत्व, प्रत्येक माध्यमातील भाषेचे उपयोजन	१५	०१
०४	प्रात्याक्षिक : नमुना अंक काढणे. (वर्गाचा सामुहिक प्रकल्प) एखादी बातमी, जाहिरात, परीक्षण वरील माध्यमांसाठी तयार करणे. विकिपीडिया या संकेतस्थळावर नोंद तयार करणे इ.	१५	०१

संदर्भग्रंथ -

१. व्यावहारिक मराठी - ल. रा. नसिराबादकर
२. पत्र आणि पत्रकारिता - स. मा. गर्गे
३. अंतःसूत्र आणि भाषाव्यवहार - मु. ग. पानसे
४. दूरदर्शनसाठी लेखन - केशव केळकर
५. भाषाव्यवहार आणि भाषाशिक्षण - संपा. सुरेंद्र गामोपाध्ये
६. संवादशास्त्र - श्रीपाद जोशी
७. व्यावहारिक मराठी - संपा. स्नेहल तावरे
८. सृजनात्मक लेखन - आनंद पाटील
९. भाषा : स्वरूप आणि कार्य - सुमन बेलवलकर
१०. व्यावसायिक पत्रलेखन आणि अहवाललेखन - श्री. ग. बापट
११. प्रशासकीय मराठी भाषेचा विकास - गीता भागवत
१२. बातमीदार - सुनील माळी
१३. व्यावहारिक मराठी - सयाजीराजे मोकाशी/रंजना नेमाडे
१४. भाषाविवेक - मंगेश विठ्ठल राजाध्यक्ष
१५. भाषा, मातृभाषा व परभाषा - रा. सो. सराफ

एम. ए. भाग — २ सत्र चौथे

Elective Paper - 1 ऐच्छिक अभ्यासपत्रिका — १

Paper Code: S4MAMLE01 — चळवळीचे साहित्य

उद्दिष्टे :

१. वेगवेगळ्या काळातील चळवळींचा आणि साहित्याचा अनुबंध अभ्यासणे.
२. चळवळींच्या निमित्ताने लेखन करणाऱ्या साहित्यिकांचा अभ्यास करणे
३. साठोत्तर काळातील वाङ्मयीन चळवळींच्या प्रभावाना मागोवा घेणे
४. नव्या साहित्य प्रवाहांचा अभ्यास करणे.
५. संयुक्त महाराष्ट्र लढ्याच्या काळातील साहित्याचा अभ्यास करणे.

घटक	अभ्यास घटक	तासिका	श्रेयांक
०१	चळवळींचे साहित्यशास्त्र —	१५	०१
०२	मध्ययुगातील भवती चळवळी आणि मराठी साहित्य, ब्रिटीश काळातील समाजसुधारणेच्या चळवळी आणि मराठी साहित्य, स्वातंत्र्य चळवळ आणि मराठी साहित्य, भाषाशुद्धीची चळवळ.	१५	०१
०३	स्वातंत्र्योत्तर काळातील चळवळी आणि मराठी साहित्य — अनियतकालिके, दलित, ग्रामीण, स्त्रीवादी, आदिवासी, शेतकरी आणि कामगार चळवळी	१५	०१
०४	पुढील साहित्य कृतींचा अभ्यास अपेक्षित आहे — १. शेतकऱ्यांचा असूड — महात्मा जोतीराव फुले २. पत्री — साने गुरूजी ३. गाणी चळवळीची — नारायण सुर्वे	१५	०१

संदर्भग्रंथ —

१. आंबेडकरी चळवळीचे अंतरंग — अर्जुन डांगळे
२. मानवाधिकार चळवळ — धनंजय कीर
३. भारतीय सहकारी चळवळ — चौगुले, पठाण
४. दलित पॅथर — शरणकुमार लिंबाळे
५. महर्षी वि. रा. शिंदे यांच्या राजकीय व सामाजिक चळवळी — तानाजी ठोंबरे
६. भारतातील सहकारी चळवळी — घनश्याम शहा
७. हिंदुस्थानच्या स्वातंत्र्य चळवळीचा इतिहास — जयसिंगराव पवार
८. महात्मा फुले आणि शेतकरी चळवळ — अशोक चौसाळकर
९. सत्यशोधक चळवळ — संभाजी खराट
१०. साहित्य आणि समाज — संपा. नागनाथ कोत्तापल्ले
११. साहित्याचा अन्वयार्थ — नागनाथ कोत्तापल्ले
१२. साहित्य आणि विद्रोह — संपा. पृथ्वीराज तौर
१३. नपेक्षा — अशोक शहाणे
१४. आदिवासी : समाज, संस्कृती आणि साहित्य — संपा. वैजनाथ अनमुलवाड

एम. ए. भाग - २ सत्र चौथे

Elective Paper - 2 ऐच्छिक अभ्यासपत्रिका - २

Paper Code: S4MAMLE02 - नवे वाङ्मयप्रवाह - ग्रामीण साहित्य

उद्दिष्टे :

१. ग्रामीण साहित्य ही संकल्पना समजून घेणे.
२. ग्रामीण साहित्याचे स्वरूप अभ्यासणे
३. ग्रामीण साहित्याचे सामाजिक अनुबंध समजून घेणे
४. ग्रामीण साहित्याचे महत्त्व समजणे.
५. ग्रामीण साहित्याचे विविध प्रकार समजून घेणे.

घटक	अभ्यास घटक	तासिका	श्रेयांक
०१	ग्रामीण साहित्य - संकल्पना, स्वरूप व विविध भूमिका ग्रामीण साहित्याच्या निर्मितीसंबंधीची कारणमीमांसा व विविध प्रेरणा ग्रामजीवन, ग्रामवास्तव, गावगाडा व ग्रामीण साहित्य : अनुबंध ग्रामीण साहित्यातील विविध वाङ्मयप्रकारांची ऐतिहासिक वाटचाल	१५	०१
०२	अभ्यासग्रंथ - अ) पेरा (काव्यसंग्रह) - इंद्रजित भालेरव ब) शुभवर्तमान (काव्यसंग्रह) - वसंत आबाजी डहाके	१५	०१
०३	अभ्यासग्रंथ - अ) नातीगोती (कथासंग्रह) - रा. रं. बोराडे ब) काळोखवेणा (कथासंग्रह) - वासुदेव मुलाटे	१५	०१
०४	अभ्यासग्रंथ - अ) धग (कादंबरी) - उद्धव शेळके ब) तणकट (कादंबरी) राजन गवस	१५	०१

संदर्भग्रंथ -

१. ग्रामीण साहित्य : स्वरूप आणि समस्या - आनंद यादव
२. ग्रामीण साहित्य : स्वरूप आणि शोध - नागनाथ कोतापल्ले
३. ग्रामीण साहित्य : एक चिंतन - द. ता. भोसले
४. मराठी प्रादेशिक कादंबरी : तंत्र आणि स्वरूप - मदन कुलकर्णी
५. ग्रामीण वाङ्मयाचा इतिहास - चंद्रकुमार नलगे
६. इंद्रजित भालेरव यांची कविता - संपा. भगवान काळे, साक्षात प्रकाशन परभणी
७. इंद्रजित भालेरव यांची कविता - प्रा. मारुती धुमे, मेहता प्रब्लिकेशन, पुणे
८. पीकपाणी : सप्रेम, संदर्भ आणि समीक्षा - संपा. केशव देशमुख
९. कवितेविषयी - वसंत आबाजी डहाके
१०. दृश्यकाल आणि साहित्य - वसंत आबाजी डहाके
११. ग्रामीण साहित्य चळवळ आणि आम्ही - वासुदेव मुलाटे
१२. ग्रामीण कथा : स्वरूप आणि विकास - वासुदेव मुलाटे
१३. ग्रामीण साहित्य : स्वरूप व दिशा - वासुदेव मुलाटे

एम. ए. भाग - २ सत्र चौथे

Elective Paper - 3 ऐच्छिक अभ्यासपत्रिका - ३

Paper Code: S4MAMLE03 - नवे चाङ्मयप्रवाह - आदिवासी साहित्य

उद्दिष्टे :

१. आदिवासी साहित्य ही संकल्पना समजून घेणे.
२. आदिवासी साहित्याचे स्वरूप अभ्यासणे
३. आदिवासी साहित्याचा सामाजिक अनुबंध समजून घेणे
४. लोकरंगभूमीचे महत्त्व समजणे.
५. आदिवासी साहित्याच्या विविध प्रकारांचा अभ्यास करणे.

घटक	अभ्यास घटक	तासिका	श्रेयांक
०१	आदिवासी साहित्य - संकल्पना, स्वरूप, उगम, विकास आणि वैशिष्ट्ये आदिवासी साहित्याची सामाजिक, सांस्कृतिक व राजकीय परिस्थिती	१५	०१
०२	अभ्यासग्रंथ - अ) माझा टम भुटतोय (काव्यसंग्रह) - प्रा. माधव सरकुडे ब) लेखणीच्या तलवारी (काव्यसंग्रह) - उषाकिरण आत्राम	१५	०१
०३	अभ्यासग्रंथ - अ) मातेर (कथासंग्रह) - डॉ. कृष्णा भवारी ब) भाकर (कथासंग्रह) - बाबाराय महावी	१५	०१
०४	अभ्यासग्रंथ - अ) हवसू (कडंबरी) - पादुरंग कांबळे ब) जेशोह (कडंबरी) - हिरामन तकराम शिरवाडे	१५	०१

संदर्भग्रंथ -

१. आदिवासी साहित्य : स्वरूप आणि समीक्षा - डॉ. विनायक तुमराव
२. आदिवासी साहित्य : दिशा आणि दर्शन - डॉ. विनायक तुमराव
३. महाराष्ट्रातील आदिवासी मराठी साहित्य : एक शोध - डॉ. माहेशवरी गावीत
४. आदिवासी साहित्यविचार - डॉ. माहेशवरी गावीत
५. आदिवासी साहित्य : एक अभ्यास - डॉ. ज्ञानेश्वर वाल्हेकर
६. आदिवासी प्रतिभावताचे मराठी साहित्य - डॉ. श्रीपाल सबनीस
७. आदिवासी, मुस्लिम, ख्रिश्चन : साहित्यमीमासा - डॉ. श्रीपाल सबनीस
८. आदिवासी साहित्य आणि अस्मितारोध - भुजंग मेत्राम
९. आदिवासी संस्कृती : भाषा आणि साहित्य - डॉ. पुष्पा यशवंत गावीत
१०. रानहुलवा - डॉ. पितांबर कोडाणे
११. आदिम जीवनाविष्कार - डॉ. माहेशवरी गावीत
१२. आदिवासी साहित्यप्रवाह - डॉ. मनोहर सुरवाडे

Salilkar

१३. साहित्य गोंदण — डॉ. तुकाराम रोंगटे
१४. आदिवासी साहित्य : नियतकालिकातील — डॉ. विनायक तुमराम
१५. आदिवासी साहित्य : गितन आणि चिकित्सा — डॉ. तुकाराम रोंगटे
१६. सेक्युलर वाङ्मयीन अनुबंध — डॉ. श्रीपाल रावनीस
१७. आदिवासी आणि आंबेडकरी साहित्य अनुबंध : समीक्षा ग्रंथ — बाबाराव मडावी
१८. आदिवासी साहित्य : शोध आणि समीक्षा — बाबाराव मडावी
१९. मराठी कवितेच्या नव्या दिशा — महेंद्र भवरे
२०. आदिवासी साहित्य आणि लोककला — डॉ. शत्रुघ्न फड
२१. आदिवासी कविता : रूप आणि बंध — डॉ. सुभाकर पंडितराव बोधीकर
२२. उलगुलान : आदिवासी अस्मिता आणि विद्रोह — सुभाकर बोधीकर
२३. आदिवासी साहित्य आणि वाहरूभाऊंची कविता — प्रशांत नागावकर
२४. वाहरू सोनवणे : व्यक्तीपासून समष्टिपर्यंतचा सम्यक प्रवास — प्रशांत नागावकर
२५. मराठी जनसाहित्य — संपा. डॉ. रा. गो. चवरे
२६. लंकेची पार्वती — डॉ. प्रमोद मुनघोटे
२७. आदिवासी कादंबरी आणि ईतर — डॉ. प्रमोद मुनघाटे
२८. वैदर्भीय काव्यधारा — संपा. डॉ. राजेंद्र वाटाणे
२९. काव्यस्व — प्रा. विश्वास वासेकर
३०. शतकातील आदिवासी कविता — संपा. प्रा. डॉ. विनायक तुमराम
३१. बोलीभाषेतील आदिवासी कविता — संपा. विनायक तुमराम
३२. उलगुलानव्रती : प्रा. डॉ. विनायक तुमराम — संपा. सुनील तुमराम
३३. जंगलजिह्वार — सुनील कुमरे
३४. निवडक विनायक तुमराम — संपा. सुभाकर पंडितराव बोधीकर
३५. अर्वाचोन मराठी काव्यदर्शन — डॉ. अक्षयकुमार काळे
३६. आदिवासी : समाज, संस्कृती आणि साहित्य — संपा. डॉ. वैजनाथ अनमुलवाड
३७. चळवळ आणि साहित्य — संजय लोहकरे
३८. आदिवासी साहित्य आणि साहित्यिक — संपा. प्रा. डॉ. कृष्ण भवारी
३९. आदिवासी साहित्य : विविधांगी आयाम — डॉ. माहेश्वरी गावीत
४०. आदिवासी साहित्यातील लोकजीवन : कलात्मकता आणि विविधता — डॉ. मृदुला रायपुरे—जांगडेकर
४१. आदिवासी साहित्य : कादंबरी आणि स्त्री — प्रा. डॉ. मुक्ता आंभेरे
४२. आदिवासी साहित्य — डॉ. धनाजी गुरव

ए. ए. भाग - २ सत्र चौथे

Elective Paper - 4 ऐच्छिक अभ्यासपत्रिका - ४

Paper Code: S4MAMLE04 - नवे वाङ्मयप्रवाह - झाडीपट्टीचे साहित्य

उद्दिष्टे :

१. झाडीपट्टी साहित्याची संकल्पना समजून घेणे.
२. झाडीपट्टी साहित्याचे स्वरूप अभ्यासणे
३. झाडीपट्टी साहित्याचा सामाजिक अनुबंध समजून घेणे.
४. झाडीपट्टी साहित्याचे महत्त्व समजणे.

घटक	अभ्यास घटक	तासिका	श्रेयांक
०१	झाडीपट्टी साहित्य - संकल्पना, स्वरूप, उगम, विकास आणि वैशिष्ट्ये झाडीपट्टी साहित्याची सामाजिक, सांस्कृतिक व राजकीय परिस्थिती	१५	०१
०२	अभ्यासग्रंथ - अ) अंजनाबाईची गाणी (कवितासंग्रह) - अंजनाबाई खुणे ब) माझी तुतारी (कवितासंग्रह) - राजन जयस्वाल	१५	०१
०३	अभ्यासग्रंथ - अ) गंप्याची बंडी (कथासंग्रह) - दिवाकर बोरसकर ब) वास्तुक (कथासंग्रह) - घनश्याम डोंगरे	१५	०१
०४	अभ्यासग्रंथ - अ) कोरोनाचा कोप (कादंबरी) - डॉ. हरिश्चंद्र बोरकर ब) मुक्काम पोस्ट टोला (कादंबरी) - विद्याधर बन्सोड	१५	०१

संदर्भग्रंथ -

१. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास : खंड सातवा : १९५० ते २०००, भाग १ ला - महाराष्ट्र सा. परि. पुणे
२. झाडीबोली भाषा आणि अभ्यास - डॉ. हरिश्चंद्र बोरकर
३. भाषिक भ्रमंती - डॉ. हरिश्चंद्र बोरकर
४. झाडीपट्टी रंगभूमी : आकलन आणि आस्वाद (डॉ. श्याम मोहरकर गौरव ग्रंथ) - संपा. डॉ. राजकुमार मुसणे, डॉ. राम वासेकर
५. अर्वाचीन मराठी काव्यदर्शन - डॉ. अक्षयकुमार काळे
६. आदिवासी : समाज, संस्कृती आणि साहित्य - संपा. डॉ. वैजनाथ अनमुलवाड
७. चळवळ आणि साहित्य - संजय लोहकरे
८. दलित साहित्याचे वैचारिक अधिष्ठान - विद्याधर बन्सोड
९. नव्वदोत्तर झाडीपट्टी रंगभूमी : चिंतन आणि चिकित्सा - प्रा. डॉ. शेखर डोंगरे गौरवग्रंथ - संपा. प्राचार्य डॉ. श्याम मोहरकर, प्रा. डॉ. राजकुमार मुसणे, प्रा. डॉ. जनबंधू मेश्राम, प्रा. डॉ. धनराज खानोरकर

एग. ए. भाग — २ सत्र नीचे

Elective Paper - 5 ऐच्छिक अभ्यासपत्रिका — ५

Paper Code: S4MAMLE05 — वाङ्मयीन नियतकालिके

उद्दिष्टे :

१. नियतकालिकांचे स्वरूप समजून घेणे.
२. विद्यार्थ्यांना नियतकालिकांचे वाङ्मयीन कार्यांना परिचय घडविणे.
३. एकोणिसाव्या व विसाव्या शतकातील महत्त्वाच्या नियतकालिकांना परिचय करून देणे.
४. समकालातील संस्थात्मक मुखपत्रांची ओळख करून देणे.
५. लघु नियतकालिकांची नोंद घेणे.

घटक	अभ्यास घटक	तासिका	श्रेयांक
०१	मराठी नियतकालिकांचा परिचय -- साहित्यिक, संस्था, वाचक, जाहिराती यांच्या स्वरूपाविषयी ओळख. नियतकालिकांमध्ये काळांनुसार घडलेले बदल.	१५	०१
०२	नियतकालिकांची गरज आणि पसंती — नियतकालिकांचे योगदान आणि त्यांच्या मर्यादा. आधुनिक तंत्रज्ञान आणि नियतकालिके.	१५	०१
०३	नियतकालिके — १. भाषा आणि जीवन २. नवभारत ३. प्रतिष्ठान ४. युगवाणो ५. अस्मितादर्श	१५	०१
०४	नियतकालिके — १. कविरा—रती २. नव अनुष्टुभ ३. मिळून साऱ्याजणी ४. पंचधारा ५. फडकी	१५	०१

संदर्भग्रंथ —

१. मराठी नियतकालिकांचा वाङ्मयीन अभ्यास — व. दि. कुलकर्णी
२. मराठी गानिकांची शंभरी — बा. द. सातोस्कर
३. नियतकालिक वाङ्मय — रा. श्री. जोग (मराठी वाङ्मयाचा इतिहास या खंडातून)
४. मराठी नृत्यपत्रांचा इतिहास — वा. के. लेले
५. मराठी वाङ्मयातील नियतकालिकांचे साहित्य प्रवाहाना योगदान — संपा. तुषार चांदवडकर
६. 'प्रतिष्ठान'ची सूची — संगिता मोरे